

TRƯỜNG THPT ĐỖ ĐĂNG TUYẾN.
Giáo viên thực hiện: Nguyễn Thị Nguyệt
Tiết PPCT: 6-10

KẾ HOẠCH BÀI DẠY
CHỦ ĐỀ 2: TÍN NGƯỠNG VÀ TÔN GIÁO Ở THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG

Môn học: Giáo dục lịch sử địa phương; Lớp: 10

(Thời lượng thực hiện: (05 tiết))

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức

- Trình bày được khái niệm tín ngưỡng.
- Nêu được một số hình thức tín ngưỡng tiêu biểu ở thành phố Đà Nẵng.
- Trình bày được những nét chính về tín ngưỡng gia đình và tín ngưỡng cộng đồng.
- Nhận biết và giới thiệu được các hình thức tín ngưỡng tiêu biểu;
- Trình bày được những nét chính về Phật giáo, Công giáo, Tin Lành, Cao Đài và một số tôn giáo khác ở Đà Nẵng.
- Nhận biết được vai trò của tín ngưỡng, tôn giáo trong đời sống văn hóa, tinh thần của người dân Đà Nẵng.

2. Về năng lực

a) Năng lực chung

- **Tự chủ và tự học:** Chủ động khai thác thông tin, tư liệu, hình ảnh để tìm hiểu về tín ngưỡng và tôn giáo ở thành phố Đà Nẵng.
- **Giao tiếp và hợp tác:** Trao đổi, thảo luận, phân công nhiệm vụ và phối hợp với các thành viên trong nhóm để hoàn thành nhiệm vụ học tập.
- **Giải quyết vấn đề và sáng tạo:** Lựa chọn, xử lý thông tin và xây dựng sản phẩm trình bày về tín ngưỡng, tôn giáo ở Đà Nẵng.

b) Năng lực đặc thù môn Giáo dục Lịch sử địa phương

- **Năng lực tìm hiểu lịch sử địa phương:** Khai thác tư liệu, hình ảnh để tìm hiểu các hình thức tín ngưỡng và tôn giáo ở thành phố Đà Nẵng.
- **Năng lực nhận thức và tư duy lịch sử:** Trình bày được những nét chính về tín ngưỡng gia đình, tín ngưỡng cộng đồng và các tôn giáo tiêu biểu ở Đà Nẵng.
- **Năng lực vận dụng kiến thức, kĩ năng đã học:** Vận dụng kiến thức đã học để giới thiệu, thuyết trình về một tín ngưỡng hoặc tôn giáo tiêu biểu ở địa phương; có ý thức trân trọng, giữ gìn các giá trị văn hóa của Đà Nẵng.

3. Về phẩm chất

- **Yêu nước:** Có ý thức trân trọng những giá trị văn hóa, tín ngưỡng và tôn giáo được hình thành, lưu truyền trong đời sống cộng đồng ở thành phố Đà Nẵng; có ý thức giữ gìn và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống của địa phương.
- **Nhân ái:** Tôn trọng đời sống tín ngưỡng, tôn giáo của cộng đồng; biết trân trọng những giá trị nhân văn được thể hiện qua các hình thức tín ngưỡng như thờ cúng tổ tiên, thờ anh hùng nghĩa sĩ, thờ cô hồn và các hoạt động cộng đồng.
- **Chăm chỉ:** Tích cực, chủ động tìm hiểu thông tin, tư liệu, hình ảnh về tín ngưỡng và tôn giáo ở thành phố Đà Nẵng; nghiêm túc thực hiện nhiệm vụ cá nhân và nhiệm vụ nhóm được giao.

- **Trách nhiệm:** Có trách nhiệm trong học tập và hoạt động nhóm; thực hiện đầy đủ nhiệm vụ được phân công, có ý thức giữ gìn các giá trị văn hóa, tín ngưỡng của địa phương và tôn trọng sự đa dạng về tín ngưỡng, tôn giáo.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Đối với giáo viên

- PowerPoint bài dạy chủ đề 2: Tín ngưỡng và tôn giáo ở thành phố Đà Nẵng.
- Phiếu học tập, giấy A3/A0, bút dạ.
- Máy tính, máy chiếu.

2. Đối với học sinh

- HS chuẩn bị PowerPoint theo nhiệm vụ nhóm được giao.
- Giấy note ghi chú.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Hoạt động 1. KHỞI ĐỘNG - Trò chơi “Đoán hình - gọi tên”

a) Mục tiêu: Tạo hứng thú; gợi nhớ những hình thức tín ngưỡng quen thuộc và dẫn dắt vào chủ đề.

b) Nội dung

- GV trình chiếu 4 hình ảnh: bàn thờ gia tiên, bàn thờ Ông Táo, đình làng, Lăng Ông Ngự. HS xác định hoạt động/hình thức văn hóa - tâm linh được thể hiện.

Bàn thờ gia tiên

Bàn thờ Ông Táo

Đình làng Túy Loan

Lăng thờ Ngự Ông Mân Thái

c) Sản phẩm

- Câu trả lời của HS; bước đầu nhận biết đây là những hình thức tín ngưỡng.

d) Tổ chức thực hiện

- **Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ:** GV trình chiếu hình ảnh, yêu cầu HS làm việc cá nhân quan sát và gọi tên trong 3 phút.

- **Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ:** HS suy nghĩ cá nhân, xung phong phát biểu. Giáo viên hỗ trợ học sinh trong suốt quá trình.

- **Bước 3. Báo cáo, thảo luận:** Một số HS trả lời; HS khác nhận xét nếu có.

- **Bước 4. Kết luận, nhận định:** GV nhận xét và dẫn vào Chủ đề 2.

Hoạt động 2. HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

Hoạt động 2.1. Tìm hiểu khái niệm tín ngưỡng

a) **Mục tiêu:** HS trình bày được khái niệm tín ngưỡng.

b) **Nội dung**

- HS khai thác thông tin trong PPT, kiến thức đã được học và xác định các từ khóa: niềm tin, tôn thờ, lực lượng siêu nhiên, giá trị thiêng liêng.

c) **Sản phẩm**

- Khái niệm tín ngưỡng theo tài liệu.

d) **Tổ chức thực hiện**

- **Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ:** GV yêu cầu HS làm việc hình thức cá nhân khai thác thông tin powerpoint và xác định từ khóa.

- **Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ:** HS đọc thông tin powerpoint và xác định từ khóa trong 2 phút.

- **Bước 3. Báo cáo, thảo luận:** HS trình bày trong 3 phút, HS khác nhận xét nếu có.

- **Bước 4. Kết luận, nhận định:** GV nhận xét câu trả lời và quá trình làm việc của HS, GV chuẩn hóa kiến thức.

Hoạt động 2.2. Tìm hiểu tín ngưỡng gia đình

a) **Mục tiêu:** HS trình bày được một số hình thức tín ngưỡng gia đình.

b) **Nội dung**

- Thờ cúng tổ tiên; thờ Ông Táo; thờ Ông Địa và Ông Thần Tài.

c) **Sản phẩm**

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 1

Hình thức	Đối tượng thờ	Ý nghĩa
Thờ cúng tổ tiên	Ông bà, tổ tiên	Ghi nhớ công ơn tiền nhân
Thờ Ông Táo	Ông Táo	Niềm tin trong đời sống gia đình
Thờ Ông Địa - Thần Tài	Ông Địa, Thần Tài	Niềm tin về sự phù hộ, may mắn

d) **Tổ chức thực hiện**

- **Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ:** GV giao phiếu học tập số 1 cho các nhóm hoàn thành trong vòng 5 phút. GV quan sát, hỗ trợ HS trong suốt quá trình làm việc nhóm.

- **Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ:** HS đọc thông tin, quan sát hình ảnh và hoàn thành phiếu học tập số 1 trong vòng 5 phút.

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 1

Hình thức	Đối tượng thờ	Ý nghĩa

- **Bước 3. Báo cáo, thảo luận:** Đại diện nhóm trình bày, các nhóm còn lại nhận xét.

- **Bước 4. Kết luận, nhận định:** GV nhận xét, khen thưởng các nhóm trình bày tốt và chuẩn hóa kiến thức.

Hoạt động 2.3. Khám phá “Bản đồ tín ngưỡng Đà Nẵng”

a) Mục tiêu

HS nhận biết và trình bày được các hình thức tín ngưỡng cộng đồng tiêu biểu.

b) Nội dung

Nhóm	Nội dung
1	Thờ Thành Hoàng
2	Thờ Mẫu
3	Thờ anh hùng nghĩa sĩ
4	Thờ cá Ông
5	Thờ cô hồn
6	Thờ tổ nghề
7	Khái quát đặc điểm chung

c) Sản phẩm

Phiếu học tập

d) Tổ chức thực hiện

Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ: GV chia 7 nhóm và giao nhiệm vụ.

Bước 2. Chuyển giao nhiệm vụ: HS khai thác PPT, thảo luận, hoàn thiện A3.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận: Đại diện từng nhóm trình bày khoảng 2 phút.

Bước 4. Kết luận, nhận định: GV nhận xét và khái quát đặc điểm tín ngưỡng cộng đồng.

2.4. Tìm hiểu tôn giáo ở thành phố Đà Nẵng

a) Mục tiêu

HS trình bày được những nét chính về một số tôn giáo tiêu biểu ở Đà Nẵng; rèn luyện năng lực tìm hiểu, xử lý thông tin, hợp tác, thuyết trình và phản biện.

b) Nội dung

Bốn nhóm trình bày sản phẩm PowerPoint theo nhiệm vụ đã được giao.

Nhóm	Nội dung
1	Phật giáo ở Đà Nẵng
2	Công giáo ở Đà Nẵng
3	Tin Lành ở Đà Nẵng
4	Cao Đài và các tôn giáo khác ở Đà Nẵng

Yêu cầu sản phẩm:

- Từ 7-10 slide, thuyết trình từ 5-7 phút.
- Có thông tin và hình ảnh về những nét chính của tôn giáo được phân công, kèm địa điểm tiêu biểu.
- Ghi nguồn thông tin và hình ảnh.
- Có sự phân công nhiệm vụ và tham gia của tất cả thành viên.

c) Sản phẩm

Bài PowerPoint và phần thuyết trình của từng nhóm; câu hỏi, nhận xét và câu trả lời trong quá trình trao đổi.

d) Tổ chức thực hiện

- **Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ:** GV nêu yêu cầu, tiêu chí đánh giá theo rubric và tổ chức cho các nhóm lần lượt trình bày sản phẩm.

- **Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ:** Đại diện các nhóm thuyết trình; các HS còn lại theo dõi, ghi nhận thông tin và chuẩn bị câu hỏi.
- **Bước 3. Báo cáo, thảo luận:** Sau mỗi phần trình bày, nhóm khác đặt câu hỏi hoặc nhận xét; nhóm trình bày trả lời và làm rõ nội dung.
- **Bước 4. Kết luận, nhận định:** GV đánh giá sản phẩm theo rubric, nhận xét tinh thần hợp tác và chuẩn hóa kiến thức về Phật giáo, Công giáo, Tin Lành, Cao Đài và một số tôn giáo khác ở Đà Nẵng.

RUBRIC ĐÁNH GIÁ SẢN PHẨM VÀ TRÌNH BÀY		
GIẢI MÃ BẢN SẮC TÔN GIÁO ĐÀ NẴNG		
(Hoạt động nhóm – 10 điểm)		
Tiêu chí	Điểm tối đa	Yêu cầu
1 Nội dung	4,0	• Đầy đủ các nội dung: nguồn gốc/quá trình du nhập; đặc điểm, hoạt động tiêu biểu; dấu ấn tại Đà Nẵng; ý nghĩa văn hóa – tinh thần.
2 Liên hệ thực tế Đà Nẵng	2,0	• Có thông tin, hình ảnh và ví dụ cụ thể về tôn giáo được giao tại Đà Nẵng.
3 PowerPoint	1,5	• Bố cục rõ ràng, hình ảnh phù hợp, chữ dễ đọc, trình bày khoa học, có ghi nguồn.
4 Thuyết trình	1,5	• Trình bày rõ ràng, tự tin, đúng thời gian, diễn đạt bằng lời của nhóm, không đọc hoàn toàn trên slide.
5 Làm việc nhóm	1,0	• Phân công nhiệm vụ hợp lý, các thành viên cùng tham gia, phối hợp tốt.
TỔNG	10,0	
Mức đánh giá 9,0 – 10 điểm : Hoàn thành xuất sắc 7,0 – 8,9 điểm : Hoàn thành tốt 5,0 – 6,9 điểm : Hoàn thành Dưới 5 điểm : Cần cố gắng		
Lưu ý cho HS: • Nội dung cần bám sát tài liệu bài học, không sao chép nguyên văn từ Internet. • Thông tin và hình ảnh sử dụng phải ghi rõ nguồn. Chúc các nhóm hoàn thành tốt!		

Hoạt động 3. LUYỆN TẬP - “Tín ngưỡng hay tôn giáo?”

a) Mục tiêu

- củng cố kiến thức về các hình thức tín ngưỡng và tôn giáo đã học; giúp HS phân biệt được tín ngưỡng với tôn giáo thông qua những ví dụ cụ thể ở Đà Nẵng.

b) Nội dung

HS phân loại các nội dung sau thành hai nhóm: Tín ngưỡng và Tôn giáo.

- Thờ cúng tổ tiên.
- Thờ cá Ông.
- Phật giáo.
- Thờ Thành Hoàng.
- Công giáo.
- Thờ tổ nghề.
- Tin Lành.
- Cao Đài.

c) Sản phẩm

Bảng phân loại của HS và phần giải thích cho lựa chọn của mình.

Sản phẩm dự kiến:

Tín ngưỡng	Tôn giáo
Thờ cúng tổ tiên	Phật Giáo
Thờ cá Ông	Công Giáo
Thờ Thành Hoàng	Cao Đài
Thờ tổ nghề	Tin Lành

d) Tổ chức thực hiện

Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ: GV tổ chức trò chơi “Tín ngưỡng hay tôn giáo?”, yêu cầu HS phân loại các ví dụ đã cho thành hai nhóm.

Tín ngưỡng	Tôn giáo

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ

- HS làm việc cá nhân hoặc theo nhóm nhỏ, thảo luận và hoàn thành bảng phân loại.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận

- Đại diện HS trình bày kết quả; các HS khác nhận xét, bổ sung và giải thích những trường hợp chưa thống nhất.

Bước 4. Kết luận, nhận định

- GV nhận xét, chuẩn hóa kết quả, nhấn mạnh những điểm cần phân biệt giữa tín ngưỡng và tôn giáo; củng cố các nội dung trọng tâm của chủ đề.

Hoạt động 4. VẬN DỤNG – “Em là hướng dẫn viên văn hóa Đà Nẵng” (15 phút trên lớp, tiếp tục hoàn thiện ở nhà)

a) Mục tiêu

- HS vận dụng kiến thức đã học để giới thiệu một hình thức tín ngưỡng hoặc tôn giáo tiêu biểu ở Đà Nẵng; phát triển năng lực tìm hiểu, xử lý thông tin, sáng tạo và thuyết trình; hình thành ý thức trân trọng, giữ gìn các giá trị văn hóa địa phương.

b) Nội dung

Mỗi nhóm lựa chọn một hình thức tín ngưỡng hoặc tôn giáo đã học, thiết kế poster giới thiệu với các nội dung:

- Tên hình thức tín ngưỡng hoặc tôn giáo.
- Những đặc điểm chính.
- Hình ảnh hoặc địa điểm tiêu biểu ở Đà Nẵng.
- Vai trò, ý nghĩa trong đời sống văn hóa, tinh thần của người dân.
- Thông điệp về trân trọng, giữ gìn các giá trị văn hóa địa phương.

c) Sản phẩm

Poster giới thiệu về một hình thức tín ngưỡng hoặc tôn giáo tiêu biểu ở Đà Nẵng; có thông tin phù hợp, hình ảnh minh họa và thông điệp rõ ràng.

d) Tổ chức thực hiện

Bước 1. Chuyển giao nhiệm vụ

- GV giao nhiệm vụ cho mỗi nhóm lựa chọn một nội dung đã học và thiết kế sản phẩm giới thiệu theo yêu cầu; hướng dẫn tiêu chí đánh giá gồm nội dung, hình ảnh, tính sáng tạo và thông điệp.

Bước 2. Thực hiện nhiệm vụ

- HS phân công nhiệm vụ, tìm kiếm và lựa chọn tư liệu, thiết kế sản phẩm; trao đổi và thống nhất nội dung trình bày.

Bước 3. Báo cáo, thảo luận

- Đại diện các nhóm giới thiệu sản phẩm; các nhóm khác nhận xét về nội dung, hình ảnh và thông điệp.

Bước 4. Kết luận, nhận định

- GV nhận xét, đánh giá sản phẩm; khuyến khích HS tiếp tục tìm hiểu các hình thức tín ngưỡng, tôn giáo tại địa phương, qua đó nâng cao ý thức tôn trọng sự đa dạng tín ngưỡng, tôn giáo và giữ gìn các giá trị văn hóa của thành phố Đà Nẵng.

 RUBRIC ĐÁNH GIÁ SẢN PHẨM VẬN DỤNG 			
Chủ đề 2: Tín ngưỡng và tôn giáo ở thành phố Đà Nẵng “Em là hướng dẫn viên văn hóa Đà Nẵng”			
TT	Tiêu chí đánh giá	Yêu cầu cần đạt	Điểm tối đa
1	 Nội dung kiến thức	• Giới thiệu đúng tên hình thức tín ngưỡng hoặc tôn giáo; thông tin chính xác, đầy đủ về những đặc điểm chính.	3,0
2	 Hình ảnh và địa điểm minh họa	• Có hình ảnh hoặc địa điểm tiêu biểu ở Đà Nẵng; hình ảnh phù hợp với nội dung giới thiệu.	2,0
3	 Vai trò và ý nghĩa	• Nêu được vai trò, ý nghĩa của tín ngưỡng hoặc tôn giáo trong đời sống văn hóa, tinh thần của người dân.	2,0
4	 Hình thức trình bày và tính sáng tạo	• Poster có bố cục rõ ràng, dễ đọc, hài hòa; trình bày sáng tạo, thu hút người xem.	1,5
5	 Thông điệp bảo tồn giá trị văn hóa	• Có thông điệp rõ ràng, phù hợp, thể hiện ý thức trân trọng và giữ gìn các giá trị văn hóa địa phương.	1,0
6	 Giới thiệu và trình bày sản phẩm	• Trình bày tự tin, diễn đạt rõ ràng, giải thích được nội dung chính của poster.	0,5
 TỔNG ĐIỂM			10,0
Cách đánh giá: GV căn cứ vào mức độ đáp ứng các yêu cầu của từng tiêu chí để cho điểm. Có thể kết hợp đánh giá của GV với nhận xét, góp ý của các nhóm HS.			

IV. HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ

- Hoàn thiện sản phẩm vận dụng nếu chưa hoàn thành.
- Thực hiện nhiệm vụ ở hoạt động vận dụng.
- Ôn tập toàn bộ nội dung Chủ đề 2.